

Στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης ένα καινούργιο φαινόμενο εμφανίζεται, που σίγουρα χρειάζεται παραπέρα διερεύνηση. Κάθε υπουργός Παιδείας θέλει σώνει και καλά να μεταρρυθμίσει την παιδεία. Το ενδιαφέρον είναι ότι οι νόμοι που ψηφίζονται είτε δεν εφαρμόζονται είτε η εφαρμογή τους προκαλεί, μακροχρόνια, ανυπολόγιστες ζημιές.

Όμως η υπουργός που μέχρι σήμερα διεκδικεί τα πρωτεία των άστοχων νομοθετικών ρυθμίσεων είναι η κ. Μαριέττα Πανιάκου-Κουτσίκου. Η κ. Κουτσίκου κατ' αρχάς νομοθέτησε τη διαγραφή των αιώνων φοιτητών, που δεν εφαρμόστηκε ποθενά. Απλώς υπάρχουν σήμερα παράνομοι εκλογικοί κατάλογοι, και φαίνεται να είναι κι αυτός ένας λόγος ακύρωσης των πρωτανικών εκλογών. Νομοθέτησε επίσης την καθολική ψηφοφορία των φοιτητών για την ανάδειξη των συλλογικών οργάνων, η οποία επίσης δεν λειτουργήσε ποθενά. Ο αριθμός των φοιτητών που συμμετέχουν στις διάφορες εκλογές δεν ξεπερνά το 5%-8%, όσοι δηλαδή είναι οργανωμένοι στις φοιτητικές παρατάξεις.

Η υπουργός νομοθέτησε ακόμα μια καινούργια διαδικασία επιλογής υποψήφιων διδασκόντων. Ούτε λίγο ούτε πολύ, ο καθένας μπορεί να πάει στη γραμματεία του τμήματος και να προτείνει ένα θέμα για να ξεκινήσει τη διατριβή του. Άλλη μία παγκόσμια πρωτοτυπία. Τώρα, ποιος μπορεί και ξέρει να επιβλέψει το θέμα είναι μια άλλη ιστορία.

Τέλος, νομοθέτησε και επέβαλε τα μεικτά εκλεκτορικά σώματα στις εκλογές μελών ΔΕΠ σε

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ,
καθηγητής Βιοχημείας, πρόεδρος του Τμήματος Βιολογίας
του Πανεπιστημίου Αθηνών

«Όχι» σε άλλη μία επιπόλαιη μεταρρύθμιση της παιδείας

όλη την Ελλάδα. Πέρα από τις χιλιάδες εκπαιδευτικές ώρες που καθήκαν λόγω της διαρκούς κίνησης των μελών ΔΕΠ, πέρα από τα χρήματα που δαπανήθηκαν για εσωτερικό τουρισμό και την απίστευτη γραφειοκρατία με την οποία επιφορτισήκαν οι γραμματείες των τμημάτων, υπήρξε μια καταστροφική υποβάθμιση στα κριτήρια εκλογής στα κεντρικά πανεπιστήμια, που έχουν και τους καλύτερους δείκτες στην αξιολόγηση. Στην καλοπροαίρετη προσπάθειά της να διορθώσει την κατάσταση, η σημερινή υπουργός, χωρίς να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των εξωτερικών εκλεκτόρων, μείωσε απλώς τον αριθμό των εκλεκτόρων στο μισό, ενέργεια επίσης επικίνδυνη, μια και οι εκλογές μπορούν τώρα να καθοδηγηθούν πιο εύκολα από αυτούς που το επιθυμούν.

Φοβάμαι ότι για άλλη μία φορά βρισκόμαστε μπροστά στο ίδιο φαινόμενο επιπόλαιων εξαγγελιών που γρήγορα θα αποδειχθούν μη λειτουργικές και ίσως και καταστροφικές. Με πολλά απ' όσα αναφέρονται, ιδίως στους δείκτες αξιολόγησης των ιδρυμάτων, δύσκολα μπορεί να διαφανήσει

κανείς. Υπάρχει όμως σοβαρός προβληματισμός για το πώς μπορεί να προσεγγιστούν οι δείκτες αυτοί. Πού θα βρεθούν, για παράδειγμα, οι εγκαταστάσεις για να γίνονται παράλληλα προγράμματα σε ξένους φοιτητές στην αγγλική; Πού θα βρουν τα χρήματα τα ιδρύματα για την άσκηση αυτοτελούς μισθολογικής πολιτικής; Από την παρακράτηση στις επιχορηγήσεις των ερευνητικών προγραμμάτων που δεν υπάρχουν; Μήπως κρύβεται κάτι πολύ προσεκτικά;

Διότι φαίνεται να το έχουν κατανοήσει και οι συντάκτες του κειμένου ότι οι μισθοί του πανεπιστημιακού προσωπικού είναι σε απαράδεκτο επίπεδο και κατά συνέπεια οι θέσεις δεν είναι ελκυστικές για σοβαρούς επιστήμονες που υπηρετούν στο εξωτερικό για να επαναπατριστούν.

Εκεί όμως όπου υπάρχει κάθετη διαφωνία είναι σχετικά με το μοντέλο διοίκησης και τους καθηγητές μερικής απασχόλησης. Σε ποιο, αλήθεια, δημόσιο πανεπιστήμιο υπάρχει αυτό το σύστημα διαρχίας που εξαγγέλλεται; Αν υπάρχει σε κανένα πανεπιστήμιο διαλογής και δεν το ξέρουμε, μήπως

μπορούμε να μάθουμε τι θέση παίρνει στις διεθνείς αξιολογήσεις; Άλλο πράγμα η κοινωνική λογοδοσία και άλλο πράγμα η διοίκηση πανεπιστημίων από ασείς.

Πιστεύει κανείς ότι τη λύση των προβλημάτων του ελληνικού πανεπιστημίου θα τη δώσουν οι καθηγητές της αλλοδαπής με πληρωμένες θερινές διακοπές;

Μακριά από μένα η λογική ότι όλα λειτουργούν καλά στο δημόσιο πανεπιστήμιο. Όμως οι προτεινόμενες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών είναι εντελώς λανθασμένες. Εάν η αναβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου είναι πράγματι το ζητούμενο, υπάρχουν δύο προσεγγίσεις. Είτε επιλέγονται 3-4 δημόσια ευρωπαϊκά πανεπιστήμια τα οποία έχουν υψηλούς δείκτες αξιολόγησης, αντιγράφεται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας τους και, αφού προσαρμοστεί στα ελληνικά δεδομένα, χρησιμοποιείται ως βάση σύζησης, είτε καταγράφονται τα κριτήρια αξιολόγησης των πανεπιστημίων που χρησιμοποιούν οι διάφοροι οργανισμοί αξιολόγησης και προωθούνται συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις προκειμένου να ανταποκριθούμε σε αυτά.

Τα υπόλοιπα προκαλούν και θόρυβο και άσκοπη σπατάλη. Οι διάφοροι ειδικοί που συχνά μας επισκέπτονται από την πέραν του Ατλαντικού χώρα για να μας συμβουλέψουν τάχα πώς να λύσουμε τα προβλήματα μοιάζουν με πολύ φωτεινούς λαμπτήρες που δουλεύουν θαυμάσια στα 110 Volt, αλλά καίγονται στα 220 Volt.